

Iekļaujoša darba vide uzņēmumā

Kristīna Veihmane, projekta eksperte

iekļaujoša
darba vide

=

pielāgota darba
vide dažādām
darbinieku
grupām

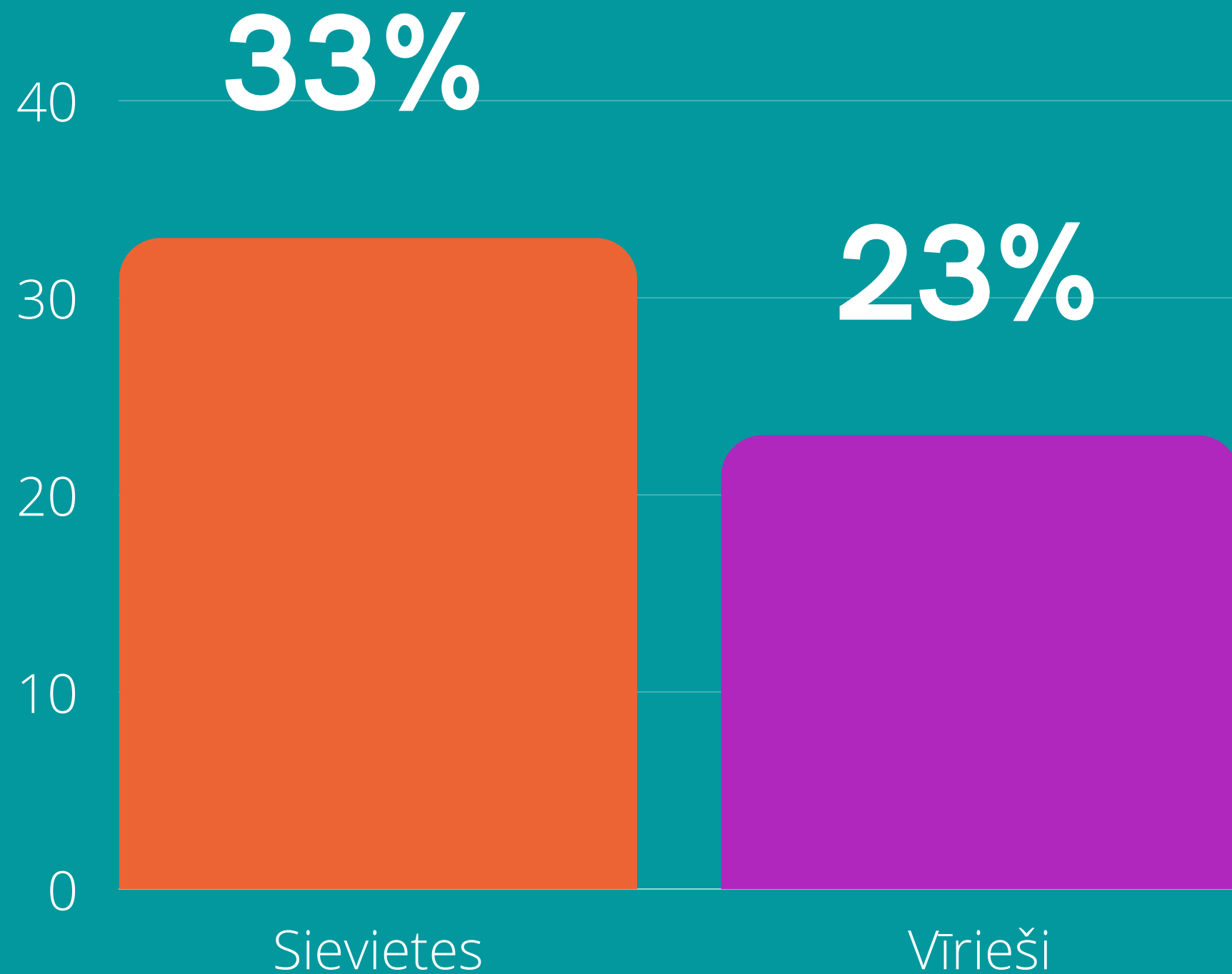

40%

**strādājošo visā pasaulē
norāda, ka darbs no mājām
šā brīža apstākļos būtiski
uzlabo viņu darba
produktivitāti**

McKinsey, 2020

**Attālināts darbs
COVID-19 apstākļos ir
negatīvi ietekmējis
privātās un darba
dzīves līdzsvaru**

RSU Darba drošības un vides veselības institūta pētījums, 2020

1/3

**Strādājošo ir kāda aprūpes
atbildība**

**Visbiežāk – par bērniem,
nelielai daļai – arī par
pieaugušajiem**

**73% aprūpes pienākumu
uzņemas sievietes (25-44 gadi)**

**Nodarbinātie, ar vidēju un
zemu izglītību**

***LDDK ziņojums "Darba un privātās dzīves līdzsvars Latvijā" / 2020**

Nepietiekama profesionālu aprūpes pakalpojumu pieejamība

**Daļai darba ņēmēju liek samazināt darba laiku
vai pārtraukt darbu vispār**

***LDDK ziņojums "Darba un privātās dzīves līdzsvars Latvijā" / 2020**

Sievietes ievērojami biežāk nekā vīrieši norāda, ka attālināta darba apstākļos izjūt veselības problēmas – ilgstošas galvas un muguras sāpes, redzes un miega traucējumus, nemieru u.tml.

RSU Darba drošības un vides veselības institūta pētījums, 2020

Ieviešot attālināta darba režīmu, trešā daļa darba devēju pat nepainteresējās, vai viņu darbinieki varēs strādāt no mājām, vai viņu darba vieta mājās ir piemērota darba pienākumu veikšanai

RSU Darba drošības un vides veselības institūta pētījums, 2020

**Veicot mērījumus darba vietā Latvijas
uzņēmumos, vislielākā disonanse
starp vēlamo un esošo situāciju
vērojama mērījumos par izsmeltības
sajūtu jeb izdegšanu, stresa līmeni,
apjukumu un netaisnības sajūtu.**

**Pētījums par emocionālo klimatu Latvijas uzņēmumos "DarbaGuru", Pētījumā piedalījās kopumā 164 respondenti –
darbinieki un vadītāji Latvijas uzņēmumos un valsts un pašvaldību iestādēs. 2021**

Vecāki

**Gados
vecāki
darbinieki**

**Nodarbinātie
ar īpašām
vajadzībām**

Aprūpētāji*

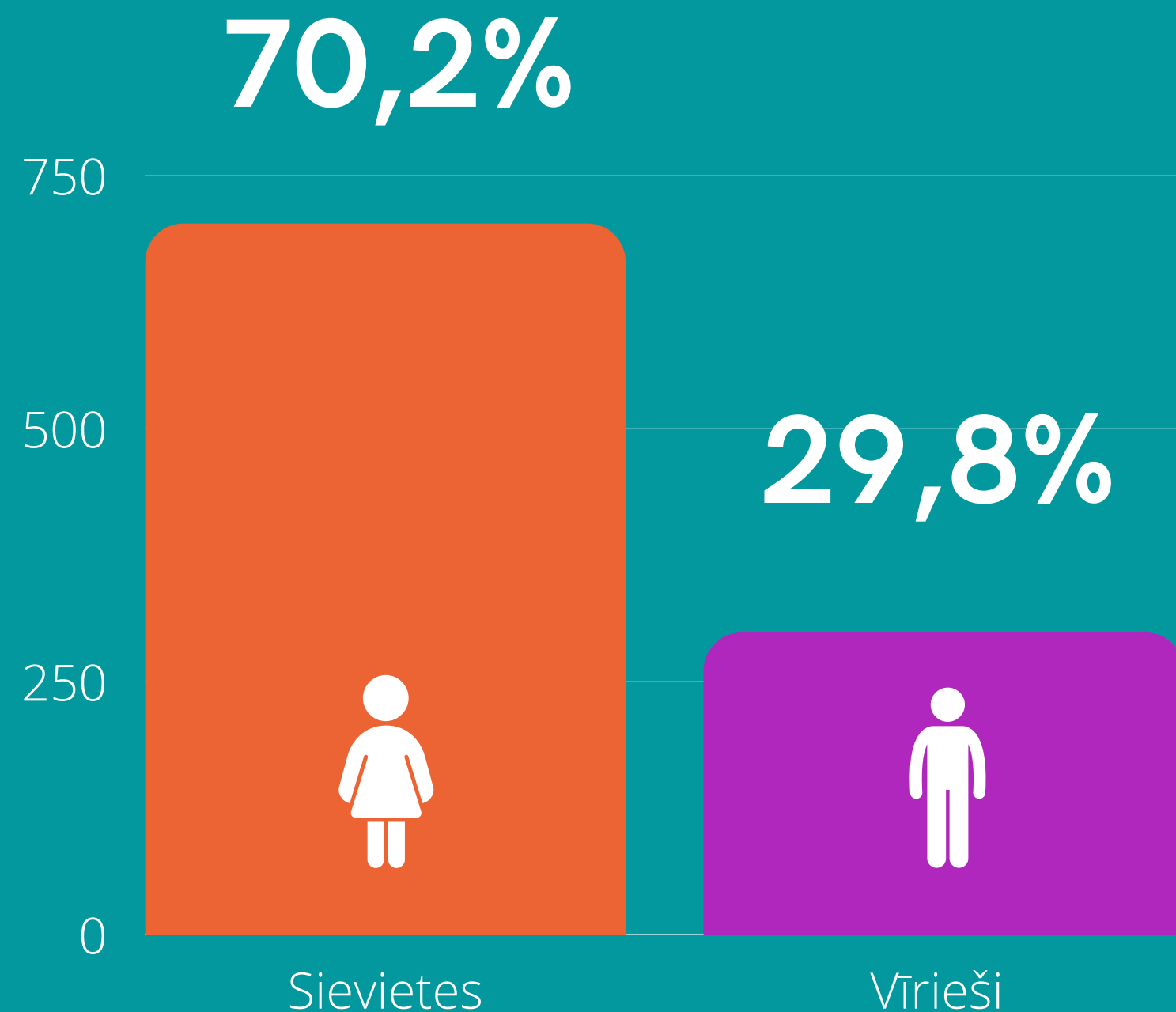
Jaunieši

*nodarbinātais, kura personīgā aprūpē ir persona (-as), kurai (-ām) ir nepieciešams īpašs atbalsts medicīnisku iemeslu dēļ.

Vecāki

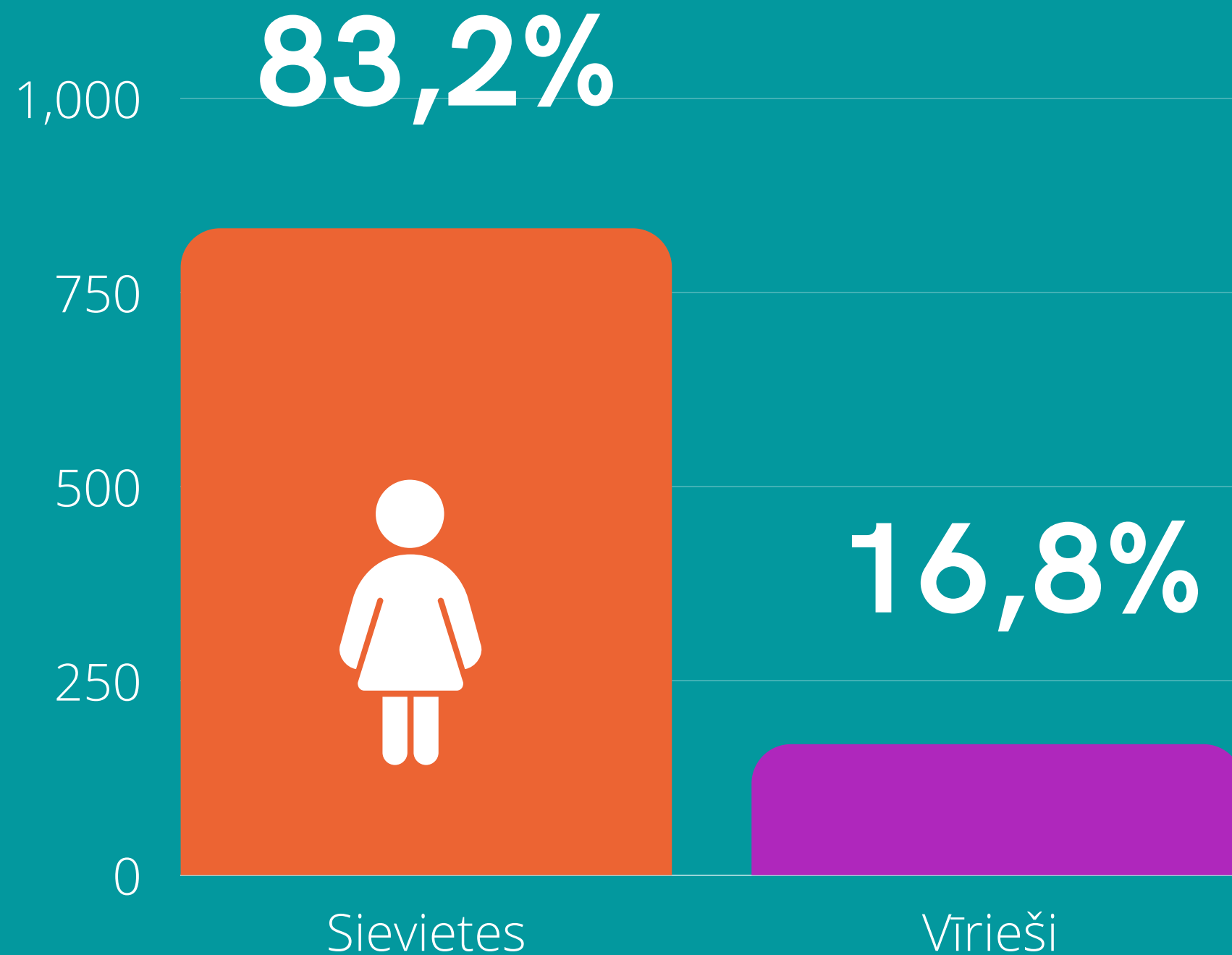
- **Elastīgs darba laiks**
- **Attālināta darba iespējas**
- **Telpa bērniem darba vietā / bērnu pieskatīšana darbā**
- **Darba devēja līdzfinansēti bērna uzraudzības pakalpojumi**
- **Bērnudārza laiks pielāgots strādājošiem vecākiem**
- **Pasākumi darbiniekiem ar ģimenēm**
- **Brīvdienas - bērnudārza, skolas absolvēšana, svētki, ārsta apmeklējums u.c.**

Pabalsti slima bērna kopšanai

Lai arī bērna saslimšanas gadījumā pēdējos piecos gados pieaudzis tēvu skaits, kas paliek mājās ar bērnu, tomēr visbiežāk mammas ir tās, kas ņem darba nespējas lapas

CSP, 2019

Bērna kopšanas atvaļinājums

Pēdējo desmit gadu laikā palielinās jaundzimušo bērnu tēvu skaits, kas dodas atvaļinājumā sakarā ar bērna piedzimšanu, un ievērojami pieaudzis paternitātes pabalstu saņēmēju skaits

CSP, 2019

- **Elastīgs darba grafiks**
- **Attālināta darba iespējas**
- **Nepilna darba slodze**
- **Atbrīvojums no virsstundu darba**
- **Darba devēja izpratne un atbalsts**

Aprūpētāji

80%

Aptuveni tik no visas ilgtermiņa aprūpes ES
sniedz ģimenes locekļi, kaimiņi vai draugi.
Aptuveni katrs sestais ES iedzīvotājs ir
neoficiālais aprūpētājs.

Gados vecāki darbinieki

Ilgstošāka saskare ar riska faktoriem

Hroniskas veselības problēmas un īpašas vajadzības

Neaizsargātāki pret dažiem apdraudējumiem

Liels arodslimību skaits nozarēs un profesijās, kas saistītas ar smagu fizisku vai garīgu slodzi, roku darbu, darbu naktī vai maiņās

Nav ar mūsdienu prasībām saderīga izglītība

Ar vecumu saistīta diskriminācija

Gados vecāki darbinieki

**Piemērota darba vide – ergonomisks darbavietu
aprikojums**

Pārkvalificēšanās mazāk intensīviem darbiem

**Iespēja mainīt darba vietu pret citu šai amatā vai
profesijā**

Atbilstošas kompetences citās profesijās

**Iespēja iegūt jaunu kvalifikāciju un jaunas zināšanas
apmācību gaitā**

Iespēja strādāt nepilnu darba dienu

Darba aizsardzības sistēmas pielāgošana

Veselības aizsardzības garantijas

**Regulāras veselības pārbaudes un rīcība atbilstoši
mediķu ieteikumiem**

"Labumu groza" pielāgošana dažādu vecumposmu prioritātēm ir būtisks elements darbinieku iekļaušanā.

Gados vecākiem kolēģiem saistošas ir darba devēja nodrošinātas iemaksas 3.līmeņa pensiju fondos un veselības apdrošināšana.

Jaunākajiem – apmaksātas sporta nodarbības, līdzfinansējums individuālajām mācībām, sportiskās aktivitātes vai iespēja atstāt bērnu pieskatīšanai uzņēmuma bērnudārzā.

Senioru iekļaušanai - iespēja rotēt uzņēmuma iekšienē, iegūstot konkrētajai amata pozīcijai nepieciešamās prasmes

SIA "Bite Latvija"

Nodarbinātie ar īpašām vajadzībām

- **Atbrīvojums no virsstundu darba**
- **Vides pieejamība**
- **Attālināta un elastīga darba iepsējas**
- **Mentora palīdzība, darba gaitas uzsākot**
- **Darbiniekam var būt nepieciešama tiflotehnika (tehniskie palīgīdzekļi)**
- **Darba pienākumu pārdale (izvērtējot darbinieka spējas)**

8%

Vide cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem pieejama tikai 8% ēku, 26% tā ir daļēji pieejama un 67% nav pieejama.

LM uzdevumā ir īstenots pētījums “Analīze par vides pieejamības pašnovērtējumu valsts un pašvaldību iestādēs” 2021

Jaunieši

- Praktisko zināšanu veicināšana (pieredze un prakse darbā)
- Darba devēju prasību samērīgums
- Pacietība pret jauniem darbiniekiem
- Mentors iepazīstina ar darba pienākumiem, ar uzņēmuma vidi un tradīcijām
- Papildu apmācības
- Darba vides un nosacījumu pielāgošana
- Darba aizsardzības speciālista papildu skaidrojumi un instrukcijas (klātienē), lai izvairītos no nelaimes gadījumiem darba vietā
- Veselības veicināšanas pasākumi, lai izvairītos no arodslimībām nākotnē

**Informācijas aprīte
uzņēmumā
attālinātā darba
apstākļos**

**Darbinieku
emocionālās
labsajūtas
mērīšana**

**Skaidras prioritātes,
komunikācija, darba
kārtība, atgriezeniskā
saite**

**Attālinātā darba
vides izvērtēšana
& atbalsts
iekārtošanai**

**Uzmanība uz stresu
izraisošajiem
faktoriem un to
novēršanas iespējām**

**Draugiem Group komandas sesija
ar Dr. Artūru Miksonu. Šobrīd reizi
mēnesī un katram darbiniekam
veselības apdrošināšanas polise
paredz 5 psihologa vai
psihoterapeita apmeklējumus.**

[https://www.facebook.com/palkavnieks
/posts/4711973615484679](https://www.facebook.com/palkavnieks/posts/4711973615484679)

Darba uzsākšana no mājām tiem amatiem, kuriem attālinātais darbs nav piemērojams - elektromontieri, meistari – kopā 720 darbinieki no rīta var doties uzreiz uz objektu un tad – atpakaļ uz dzīvesvietu, tādējādi taupot darbinieku laiku un uzņēmuma resursus ceļā uz administratīvo bāzi.

Drošas, attālināti pieejamas informācijas sistēmas un tehnoloģiskais nodrošinājums, tostarp mobilitātes risinājumi (piemēram, planšetes),

Darbinieki, kas strādā objektos uz vietas, izmantojot šīs iekārtas, var ātrāk un efektīvāk koordinēt darbus, attiecīgi saīsinot arī elektrības atslēgumu ilgumu klientiem.

Darbinieku labsajūtai, kā arī darba efektivitātei tiek pastāvīgi sekots, tostarp veicot aptaujas.

VAS "Sadales Tīkls" 2021 / LDDK
Līdzsvara balvas laureāts

Elastīgs darba laika apraksts tika iekļauts darba kārtības noteikumos

Darbinieki pēc risku novērtēšanas varēja pieteikties aprīkojuma saņemšanai, lai iekārotu savu darba vietu mājās (galdi, krēsli)

Visi administrācijas darbinieki tika nodrošināti ar portatīvajiem datoriem

Visiem darbiniekiem tika dota iespēja uz mājām ņemt stacionāros monitorus

Darbiniekiem, kas paši nevarēja atbraukt pēc vēlamā aprīkojuma, tika veiktas piegādes uz mājām tuvāk esošo veikalu.

**SIA "Maxima Latvija" 2021 / LDDK
Līdzsvara balvas dalībnieks**

WunderFitness ir:

1. Finansiāls bonuss darbiniekiem - 100 EUR gadā, ko tērēt sportiskām aktivitātēm.
2. Sportisks izaicinājums, kur katrs gada laikā nosportotais kilometrs tiek pārvērsts ziedojumā (1 km = 0,02 EUR)

SIA "Wunder Latvija" 2021 / LDDK
Līdzsvara balvas laureāts

Kursi un e-mācības, kur var iegūt informāciju un atbalstu par darbu no mājām gan darbiniekiem, gan vadītājiem kā attālināti vadīt komandas

Regulāras aptaujas par darbinieku emocionālo un fizisko labbūtību covid laikā

Mācības par darbinieku iniciētajām aktuālajām tēmām

Atbalsts darba vietas iekārtošanai (dators, monitors, klaviatūra, biroja krēsls)

Emocionālā atbalsta tālrunis

SIA "Rimi Latvija" 2021 / LDDK Līdzsvara balvas dalībnieks

ESF projekts „Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana”

**Atbalsts darba devējiem
drošas un iekļaujošas
darba vides aspektu
iekļaušanai koplīgumos**

**Atbalsts kolektīvo pārrunu
veikšanai**

Jautājumi & informācija

Kristīna Veihmane

Tālrunis: 26432102

E-pasts: kristina.veihmane@lddk.lv